مدیرعامل موسسه آموزشی پژوهشی سها در گفت‌وگو با «فرهیختگان» خبر داد

برگزاری دوره‌های جذب راحت‌تر در بازار کار

گفت‌وگو

مساله آموزش همواره یکی از مهم‌ترین و پردغدغه‌ترین نیازهای موجود در کشور بوده است. توجه به فعالیت‌های همزمان موسسات دولتی و خصوصی به‌خصوص در حوزه‌های فنی و تخصصی و رقابت تنگاتنگی که بین موسسات آموزشی بزرگ همانند دانشگاه‌ها و شرکت‌های خصوصی در این بخش وجود دارد، توجه ما را برانگیخت تا در این خصوص با دکتر کیوان معقولی عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم وتحقیقات و مدیرعامل موسسه آموزشی پژوهشی سها به گفت‌وگو بنشینیم و معضلات و مشکلات این حوزه را از دید یک فعال بخش خصوصی بررسی کنیم.

لطفا خودتان را برای مخاطبان معرفی کنید.

کیوان معقولی هستم، عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات و مدیرعامل موسسه آموزشی پژوهشی سها که بیش از ۲۲ سال است در زمینه مهندسی پزشکی در صنعت و دانشگاه فعالیت می‌کنم.

چه شد که تصمیم گرفتید این موسسه آموزشی پژوهشی را تاسیس کنید و اساسا نوع فعالیت این موسسه چگونه است؟

موسسه آموزشی پژوهشی سها در مردادماه سال ۱۳۹۵ توسط تعدادی از اعضای هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی تاسیس شد. فعالیت‌های فنی و آموزشی موسسه به موازات یکدیگر آغاز و در مهرماه ۹۵، موسسه اولین دوره آموزشی تخصصی را برگزار کرد.

باتوجه‌به‌نیاز بازار، دپارتمان آموزش خیلی سریع رشد کرد و سعی شد تبلیغات نیز بیشتر در این زمینه انجام شود. در طول یک سال فعالیت، حدود ۹ زیرگروه آموزشی شامل آشنایی و تعمیر تجهیزات تخصصی مهندسی پزشکی، آشنایی و تعمیر تجهیزات دندانپزشکی، مباحث تخصصی لیزر در پزشکی، آشنایی و نحوه به کارگیری مواد و بیومتریال‌ها و همچنین نرم‌افزارهای عمومی رشته‌های مهندسی پزشکی و برق تشکیل شده است.

به‌منظور ارتقای سطح کیفی آموزش و سعی در استانداردسازی آن، موسسه اولین قرارداد آموزشی خود را با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب منعقد کرد. البته تلاش در برگزاری دوره‌ها و پیشرفت در فعالیت‌های اخیر، باعث انعقاد قرارداد با دو واحد دانشگاهی دیگر از جمله تهران شمال و تهران مرکز شد.

با فعالیت همکاران در این مجموعه و برگزاری موفقیت‌آمیز چندین دوره آموزشی مشترک با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب توانستیم اعتماد مخاطبان را به خود جلب کرده و میزان رضایت آنان را افزایش دهیم. در این دوره‌ها علاوه‌بر مباحث تئوری، قسمت‌های عملی آموزش داده می‌شود. از آنجا که تجهیزات مورد نیاز هر دوره بسیار گران‌قیمت بوده و فراگیران امکان دسترسی به آن را ندارند، یک محیط آموزشی با امکانات و تجهیزات به‌روز در اختیار آنها قرار گرفته و می‌توانند به‌طور کاملا عملی با آن کار کنند و تجربه لازم را به دست آورند.

موسسه آموزشی پژوهشی سها به‌عنوان نخستین مرکز آموزش تخصصی مهندسی پزشکی در ایران فعالیت می‌کند که به‌طور همزمان با سه واحد بزرگ دانشگاهی تفاهمنامه همکاری دارد.

درباره عملکرد کلی مجموعه و به‌خصوص دوره‌های آموزش تخصصی و نیز نحوه اجرای آن بیشتر توضیح دهید.

باتوجه‌به رشد فزاینده علم مهندسی پزشکی و همچنین تجهیزاتی که روزانه وارد بازار می‌شود، شرکت‌ها، بیمارستان‌ها و سایر ارگان‌هایی که در این زمینه فعالیت می‌کنند نیاز به نیروی متخصص خواهند داشت که در هر زمینه‌ای از جمله بازاریابی و فروش، تعمیرات-نگهداری و حتی آموزش به فروشندگان و خریداران این تجهیزات یاری رسانده و در مواقع لزوم دست به آچار بوده و بتوانند نیاز آنها را مرتفع سازند.

تمرکز و تخصص ما در موسسه آموزشی سها، برگزاری دوره‌های آموزشی مهندسی پزشکی و برق به صورت کوتاه‌مدت است.

دوره‌های در نظر گرفته شده تخصصی بوده و متقاضیان این دوره‌ها با مهارت‌هایی آشنا می‌شوند که از طریق آن، جذب بازار کار شوند. در حال حاضر تعداد زیادی دانش‌آموخته دانشگاهی وجود دارد که دغدغه اصلی آنها پیدا کردن شغل مناسب است.

دوره‌های کوتاه‌مدتی که با همکاری دانشگاه آزاد اسلامی برگزار می‌شود به این افراد کمک می‌کند بتوانند راحت‌تر وارد بازار کار شوند و یک سر و گردن از رقبای خود بالاتر باشند. با توجه به گنجاندن قسمت عملی در هر دوره تخصصی، فراگیران با تجهیزات آن حوزه آشنا شده و نحوه کار با آن را فرامی‌گیرند. طبیعتا کارفرمایان نیز تمایل به جذب کسانی دارند که توانایی و مهارت لازم درخصوص شغل مورد نظر را داشته باشند.

همکاری دانشگاه‌ها با موسسات آموزش کاربردی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در بیشتر کشورها، دانشگاه مسائل آکادمیک را پیگیری می‌کند و دوره‌های اینچنینی را که تخصصی، مهارتی هستند و به‌طور مرتب به‌روزرسانی می‌شوند، به بخش خصوصی که ذات پویایی دارد و به دلیل رقابت ملزم به حفظ کیفیت است، واگذار می‌کنند. از طرفی بیشتر این دوره‌ها به تجهیزات به‌روز و گران‌قیمت احتیاج دارند که بخش خصوصی با سیاست‌های شراکتی با تامین‌کنندگان تجهیزات یا سرمایه‌گذاری‌های وسیع این امکانات را مهیا می‌کنند. همواره تلاش موسسه آموزشی پژوهشی سها، دستیابی به انسجام و جلب حمایت نهادها و مراکز دانشگاهی در راستای گسترش فعالیت‌ها و توسعه بازار مهندسی پزشکی در ایران است.

نقش دانشگاه آزاد اسلامی در تدوین دوره‌های کوتاه‌مدت و ساماندهی فعالیت‌های آموزشی چیست؟

در حال حاضر متولی اصلی تدوین دوره‌ها، استانداردهای آموزشی، تعرفه‌ها و ابلاغ آن در دانشگاه آزاد اسلامی، برعهده معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی دانش‌بنیان دانشگاه است. در واقع پس از تصویب دوره آموزشی و ابلاغ آن، فعالیت آغاز خواهد شد و موسسه باید با توجه به معیارهای در نظر گرفته‌شده و الزامات آن، نسبت به برگزاری دوره اقدام کند.

آیا نظارتی از سوی متولیان امر بر اجرای دقیق استانداردها توسط موسسه وجود دارد؟

معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی دانش‌بنیان دانشگاه آزاد اسلامی، استانداردهایی را درخصوص سطح علمی اساتید، سرفصل‌های آموزشی، تعداد ساعات دوره و الزامات دیگر تدوین کرده است که موسسه متناسب با این استانداردها شروع به فعالیت می‌کند. البته درخصوص الزام اجرای استانداردها نیز معاونت برنامه‌ریزی واحد دانشگاهی مربوطه متولی امر است که با در نظر گرفتن کاربرگ‌های هر دوره، بر حسن انجام کار موسسه و سایر پارامترهای آموزشی نظارت می‌کند. یکی از نکات مهم در نظارت، توجه به سابقه آموزشی مدرس و نتیجه‌ای است که فراگیران قبلی دریافت کرده‌اند. در مورد جذب و همکاری با مدرسین نیز استاندارد مشخصی وجود دارد که هر ۶ ماه یک بار لازم است اطلاعات خود را با حضور در جلسات منظم تیم مدرسین و ارزیابی دوره‌های پیشین، به روز کنند. این موارد تاثیر بسزایی در موفقیت دوره‌های آموزشی دارد.

اعتبار گواهینامه آموزشی چگونه مشخص می‌شود؟

فراگیران هر دوره آموزشی پس از گذراندن دوره و شرکت در حداقل ۷۰ درصد از زمان کلاس، توسط مدرس دوره ارزیابی شده و گواهینامه معتبر برای آنها صادر خواهد شد که دارای مجوزات لازم از مراکز ذی‌صلاح بوده و توسط واحد دانشگاهی و موسسه سها مهر و امضا خواهد شد. این گواهی موید تخصص و مهارت فراگیر خواهد بود که از یک‌سو جهت اثبات مهارت فراگیر به شرکت‌ها و کارفرمایان محترم بوده و از سوی دیگر باعث ارزشمند کردن رزومه این عزیزان خواهد شد.

نظر فراگیران موسسه به چه میزان برای شما اهمیت دارد؟

فراگیران هر موسسه، مهم‌ترین سرمایه‌های آن هستند و بیشترین نقش را در جهت نیل به اهداف در نظر گرفته‌شده دارند. همواره این نکته مطرح می‌شود که آیا بهتر است بیشتر به مطالبی پرداخته شود که فراگیران می‌پسندند یا مواردی که به‌عنوان استاندارد آموزشی تدوین شده است؛ در واقع مدرسین ضمن در نظر گرفتن استانداردهای آموزشی و سرفصل‌های تدوین شده، مباحث کلیدی آموزش را مطرح کرده و با توجه به کشش هر کلاس و علاقه فراگیران، به بحث در سایر ابعاد آن دوره نیز می‌پردازند.

اگرچه در پایان هر دوره آموزشی، فرم‌های نظرسنجی در اختیار کلیه فراگیران قرار گرفته تا نقاط ضعف و قوت کلیه دست‌اندرکاران مجموعه به‌ویژه مدرسین ارزیابی شده و نقایص آن در دوره‌های بعدی برطرف شود.

حرف آخر؟

البته راه‌اندازی این مجموعه آموزشی و برگزاری دوره‌ها، بدون وجود دو نفر از همکارانم دکتر نادر جعفرنیا دابانلو، عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات و دکتر فرداد فرخی، عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، میسر نبود که از همین طریق از لطف و بزرگواری این دوستان تشکر می‌کنم.

بررسی کارشناسان حوزه محیط‌زیست به میزبانی «فرهیختگان»:

کشتار پرندگان فریدونکنار را متوقف کنید

عکس: فرهیختگان

نگاه

روز دوشنبه روزنامه «فرهیختگان» میزبان چند تن از کارشناسان و فعالان محیط‌زیست بود و نشستی را حول محور بررسی شرایط تالاب فریدونکنار و شکار بی‌رویه و بی‌رحمانه پرندگان مهاجر به این تالاب توسط دامگاهداران و شکارچی‌ها برگزار کرد. در این نشست که بیش از دو ساعت به طول انجامید تحلیل‌ها و راهکارهای گوناگونی توسط آرش حبیبی‌آذر پرنده‌شناس، شهرام مهاجر وکیل دادگستری و کتایون جهانگیری مستندساز و فعال محیط‌زیست پیرامون این موضوع مطرح شد که در ادامه به هرکدام از آنها اشاره می‌کنیم.

دولت خود را مالک محیط‌زیست می‌داند

شهرام مهاجر، وکیل دادگستری در ارتباط با کاستی‌های سیاستی و نبود عزم کافی در دولت و سازمان محیط‌زیست در ارتباط با این موضوع، گفت: «درباره یک بدن رنجور رو به موت صحبت می‌کنیم؛ یک اشکال کلی نگرشی در دولت و سازمان حفاظت محیط‌زیست و شورای عالی محیط‌زیست داریم که عمده مشکلات از آن شروع می‌شود و آن این است که دولت، خود را مالک محیط‌زیست می‌داند و تمام رفتارش از دید اعمال حق مالکیت خودش است و تمام وضعیتی که می‌بینیم در حوزه آب، حیات وحش و... همه ناشی از این قضیه است.»

وی ادامه داد: «مدیران برای انجام وظیفه امانتداری خود در اداره آن چیزی که متعلق به مردم است ابزاری به نام قانون دارند. برای اینکه ببینیم حساسیت مدیران روی چه چیزی بیشتر است باید دید چه اندازه برای آن قانون داریم. اینجاست که می‌توان دید چه فاجعه‌ای در محیط‌زیست داریم.»

این وکیل دادگستری تشریح کرد: «دو قانون اصلی مرتبط با محیط‌زیست داریم؛ قانون شکار و صید و قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست که زمان تصویب آن سال ۱۳۵۳ بوده و آخرین اصلاح آنها یکی سال ۷۱ و دیگری سال ۷۵ بوده است، یعنی ۲۱ سال است که این موضوع اصلا مهم نبوده و در این قانون با جریمه‌هایی مواجه می‌شویم که خنده‌دار است و اصلا بازدارندگی ندارد. چطور است مثلا جریمه‌های رانندگی روزآمد می‌شود اما آخرین اصلاح قانون شکار و صید ۲۵ آذرماه سال ۷۵ بوده است.»

مهاجر تاکید کرد: «کنوانسیون رامسر که به ۴۷ سال پیش مربوط می‌شود واقعا نقطه عطفی در قوانین محیط‌زیست ما بوده است اما متولیان احیای دریاچه ارومیه حتی این قانون را نخوانده‌اند. اصل احتیاط در کنوانسیون رامسر که می‌گوید اگر نمی‌دانیم در صورت انجام یک طرح با چه ریسک‌هایی مواجه می‌شویم نباید آن را انجام دهیم، خیلی مهم است اما کجا رعایت شده است؟»

وی گلایه کرد: «اکنون شاهد زلزله محیط‌زیستی هستیم اما اینجا هم دولت می‌گوید نمی‌تواند کاری بکند و خود مردم باید وارد شوند. دیدگاه دولت هم یک دیدگاه کاملا مالکانه است و به هیچ کس پاسخگو نیست. رئیس‌جمهوری که در آغاز دولت یازدهم گفت ما محیط‌زیستی هستیم و قسم سبز خوردیم با انتخاب کلانتری، کوچک‌ترین کورسوی امید را هم از میان برد. دیروز، روز جهانی حقوق حیوانات بود اما بزرگداشت این روز فقط در فضای مجازی و در میان خود فعالان حقوق حیوانات مطرح شد.»

این وکیل دادگستری تصریح کرد: «من به‌عنوان یک ایرانی براساس تساوی حقوق نسبت به انفال از همه محیط‌زیست ایران سهم دارم و سهم من به اندازه کسی است که در فریدونکنار زندگی می‌کند اما وقتی به کشتار میلیونی پرندگان در فریدونکنار اعتراض می‌کنم به من می‌گویند شما برای اینها شغل فراهم کنید!» مهاجر در پایان گفت: «هر جا قانون اجرا نشود و چرخش مالی وجود داشته باشد، فساد رخ می‌دهد. قانون باید اجرا شود اما آنجا متاسفانه اجرای قانون تابع شرایط محلی است. تا متولی مرکزی اعمال قانون نکند و محکم نایستد با این مساله برخورد موفقی نخواهد شد.»

مالکیت منابع طبیعی متعلق به مردم کل دنیاست

سیدمهدی طباطبایی، مدیر موسسه فرهنگی بحرالعلوم در ارتباط با کشتار پرندگان مهاجر، گفت: «مالکیت منابع طبیعی نه‌فقط از آن مردم یک کشور است بلکه بالاتر، از آن مردم کل دنیاست. یک قوچ وحشی در کوه متعلق به مردم آن استان یا حتی کشور ایران نیست و به مردم کل کره زمین متعلق است. دریاچه ارومیه فقط متعلق به مردم ایران نیست و به همین دلیل خیلی از افراد بیرون از کشور ما مثل لئوناردو دی کاپریو از آن حمایت می‌کنند.»

طباطبایی افزود: «وقتی به بحث پرندگان مهاجر می‌رسیم که اساسا از جایی دیگر به ایران می‌آیند، دیگر نه‌فقط همه مردم ما بلکه مردم دیگر نقاط جهان هم نسبت به آن حق دارند، چون آسیب به هر گوشه‌ای از محیط‌زیست به همه ساکنان زمین آسیب می‌رساند.»

وی تاکید کرد: «ما با کشورهای دیگر سفره‌های آب زیرزمینی مشترک داریم اما هیچ‌گاه نسبت به برداشت بی‌رویه کشورهای همسایه واکنش درست نشان نداده‌ایم در حالی که امروز ارزش آب از نفت بیشتر است.»

مدیر موسسه فرهنگی بحرالعلوم تصریح کرد: «اگر دولتی متولی محیط‌زیست شد مالک آن نیست، وکیل مردم برای اداره آن است. آن هم با منابعی که از خود مردم به دست می‌آورد. من اینجا از آقای کلانتری انتقاد نمی‌کنم چون بحث خیلی فراتر از اوست.»

طباطبایی اعلام کرد: «اگرچه از دیدگاه فقهی روشن است که کشتار پرندگان به این شکل جایز نیست و حرام است، باز هم ما در این زمینه از مراجع بزرگ تقلید استفتا کردیم. دفتر آیت‌ا... سیستانی پاسخ دادند خلاف مقررات را جایز نمی‌دانند و دفتر آیت‌ا... علوی گرگانی نیز که در آن منطقه مقلدانی دارند، فرمودند حفظ گونه‌های مختلف پرندگان و حیوانات وظیفه آحاد مردم و مسئولان است و کسانی که اقدام به کسب درآمد از طریق شکار حرفه‌ای و گسترده پرندگان می‌کنند رفتار آنها برخلاف منافع ملی و غیرمشروع است و باید با اقدامات قانونی لازم جلوی این رفتار غیرقانونی گرفته شود.»

وی ادامه داد: «پاسخ آیت‌ا... مکارم‌شیرازی که به مهر خود ایشان هم ممهور شده این بود که بدون شک چنین صید بی‌رویه که دارای آثار و تبعات است جایز نیست، یعنی حرام است. آیت‌ا... گرامی نیز فرمودند اگر شکار این حیوانات به ضرر سلامت افراد جامعه باشد یا موجب وهن و تحقیر جامعه اسلامی می‌شود، شکار گسترده آنها جایز نیست. از مقام معظم رهبری هم پیشتر در این زمینه استفتا شده و مخالفت ایشان هم بارها در سایت‌های مختلف منتشر شده است.»

مدیر موسسه فرهنگی بحرالعلوم در پایان تاکید کرد: «در قبال بحران‌های محیط‌زیست و در مبارزه با معضل فریدونکنار به فرهنگسازی مداوم و استفاده از ظرفیت‌های دینی و البته اجرای قانون نیاز داریم.»

جلوی کار غیرقانونی را باید گرفت

آرش حبیبی‌آذر، پرنده‌شناس گفت: «هنوز خیلی‌ها تاریخچه معضل کشتار پرندگان در فریدونکنار را نمی‌دانند؛ در سال ۱۳۵۴ کنوانسیون رامسر منطقه فریدونکنار به مساحت ۱۵۰ هکتار را پناهگاه حیات وحش نامید. خیلی‌ها الان می‌گویند فریدونکنار ملک شخصی است و مالک حق برداشت از پرندگان را دارد، در حالی که این‌طور نیست و فریدونکنار هم مثل پارک ملی گلستان، بوجاق یا هر منطقه حفاظت‌شده دیگر است. هفته پیش در سرپل ذهاب یک صیاد چهار سهره صید کرده بود، جایی که تمام امکانات معیشت در زلزله از بین رفته است. او را ۸۰۰ هزار تومان جریمه کرده و به دادگاه فرستادیم تا حبس بکشد، چرا در فریدونکنار نمی‌توانیم این کار را انجام دهیم؟»

> شهرام مهاجر: مدیران برای انجام وظیفه امانتداری خود در اداره آن چیزی که متعلق به مردم است ابزاری به نام قانون دارند. برای اینکه ببینیم حساسیت مدیران روی چه چیزی بیشتر است باید دید چه اندازه برای آن قانون داریم. اینجاست که می‌توان دید چه فاجعه‌ای در محیط‌زیست داریم

حبیبی افزود: «اتفاقی که در پارک ملی خجیر که یکی از قدیمی‌ترین مناطق حفاظت‌شده دنیاست افتاده، این است که برخی از مردم زمین‌هایی را تصرف کرده و اکنون برای آن سند هم ارائه می‌کنند. در فریدونکنار هم همین اتفاق افتاده و تصرف عدوانی شده است.»

وی ادامه داد: «نکته دوم این است که می‌گویند ما از رودخانه هراز برای این تالاب آب تامین می‌کنیم، بنابراین حق داریم از پرندگان آن استفاده کنیم، این هم خلاف واقع است. تالاب فریدونکنار فصلی است و خودش آب دارد و دلیل خشک شدن آن استفاده از آب برای برنج کاری به‌ویژه در کشت دوم است، یعنی مساله دقیقا برعکس آن چیزی است که دامگاه‌داران ادعا می‌کنند.»

این پرنده‌شناس افزود: «مساله سوم آن است که می‌گویند ما غذای پرندگان را تامین می‌کنیم و حق داریم برای معیشت‌مان از آنها استفاده کنیم اما هر معیشتی روا و قانونی نیست. قاچاقچیان مواد مخدر هم می‌توانند بگویند ما معیشت داریم اما هر کاری که غیرقانونی باشد باید جلویش را گرفت.»

حبیبی تصریح کرد: «غذایی هم که آنجا استفاده می‌کنند غیرقابل استفاده توسط هر موجود زنده دیگری است، چون کاملا کپک‌زده است و مواد سمی که وارد بدن پرنده می‌شود، از بین نمی‌رود و به هر کسی که آن گوشت را بخورد هم منتقل می‌شود.»

وی ادامه داد: «علاوه‌بر اینها، غیر از روش دوم، روش‌های دیگر صید سابقه تاریخی هم ندارد که بخواهند بحث میراث فرهنگی را وسط بکشند، پس هیچ‌یک از استدلال‌های مدافعان کشتار پرندگان حقیقت ندارد.»

این پرنده‌شناس اظهار کرد: «برخی پرنده‌ها مثل غاز پیشانی سفید، عروس غاز و کل پرندگان شکاری که آنجا صید می‌شوند بر لبه پرتگاه انقراض قرار دارند، از عروس غاز تنها ۳۵۰۰ جفت زادآور باقی مانده و این کمتر از مقداری است که یک گونه پرنده بتواند نسل خود را حفظ کند؛ اینها روز اول پرواز چون خیلی پایین پرواز می‌کنند در دام‌ها می‌افتند و این گونه در حال انقراض را دامگاه‌داران ما در حیاط‌شان به‌عنوان پرنده زینتی نگه می‌دارند و در پایان فصل به‌عنوان غاز شکم‌پر میل می‌کنند. غاز پازرد و گونه‌های دیگر هم همین وضع را دارند.»

حبیبی گفت: «شکارهایی که ارزش فروش دارند مثل شاهین را غیرقانونی به فروش می‌رسانند و برخی را هم جهت تاکسیدرمی می‌کشند. روش کشتن پرنده هم این است که پرنده را در کیسه‌ای پلاستیکی می‌کنند و آن را با پیف‌پاف می‌کشند تا آسیبی به بدنش نرسد و بتوانند آن را تاکسیدرمی کنند و بفروشند. این نسل‌کشی است که اتفاق می‌افتد و خود من شاهد کشتن سه هزار غاز در یک نوبت محدود بودم.»

وی درخصوص راهکار حل این معضل نیز گفت: «راهکار ساده‌ای وجود دارد و آن هم اعمال قانون است، همان گونه که در نقاط دیگر این اتفاق می‌افتد.»

حبیبی در پایان یادآور شد: «پرنده‌ای به نام غواص گلوسیاه داریم که آخرین مشاهده آن در ایران ۴۰ سال پیش بوده و دومین مشاهده آن روی میزهای فروش لاشه پرندگان در فریدونکنار و تازه این پرنده حرام گوشت هم هست. در بازدیدی که از آستراخان داشتم، روسیه برنامه‌ای را آغاز کرده به نام توریسم شکار و به‌شدت زیستگاه‌های آن سوی دریای خزر را ناامن کرده است. ما چندین سال جغد برفی نمی‌دیدیم و اکنون می‌بینیم؛ این یعنی هیچ منطقه‌ای آن طرف امن نیست و پرندگان به این سمت دریای خزر می‌آیند.»

جدول کلمات متقاطع

۲۱۶۴

افقی

۱– نقاشی ریزه‌کاری- درخشان **۲**– سیمان- عنان اسب- طلا **۳**– خانه‌های ریز روی عکس- رایزنی- کلیسا **۴**– خواست عرب- درخت تسبیح- گونه صورت- آرزوی بزرگ **۵**– فرقه عربستان- کشف‌کننده- حرف فاصله **۶**– همراه زنجیر- فرمانروا- زور و قدرت **۷**– کفش قدیمی- امتیاز در زبان بیگانه- عقب و پشت‌سر **۸**– قوم مارپرست هند- کلنگ- ورم پوست سوخته **۹**– محلی در مکه- آش عدس- ویرگول **۱۰**- پله اتوبوس- نمایش غم‌انگیز- اندازه دستی **۱۱**– جنس به ظاهر قوی- میوه هندی- آشکار کردن **۱۲**– از آیین‌های تاریخی مردم ژاپن- من و جنابعالی- از مشتقات نفت- طمع **۱۳**- قلمه گیاه- برائت خواستن- نقاش ارژنگ **۱۴**– آینده- قرقی- در حال نالیدن **۱۵**– مفتخر و سرافراز- سجل

عمودی

۱– خاورشناس- نان کور **۲**– جرات- سنگ چاقوتیزکنی- واحد زلزله **۳**– دیوار کوتاه- بی‌قید- جانشین **۴**– روزانه- تصدیق روسی- توقف فیلمبرداری- دانه خوشبو **۵**– برجستگی لاستیک- کناره دریا- خباز **۶**– میوه پخته در شکر- بانی- دروازه بسکتبال **۷**– جریان باد- دانه‌به‌دانه- مثل و مانند **۸**– فالگیر- خودخواه و مغرور- عضو تنفسی ماهی **۹**– سازمان جهانی نفت- غم و اندوه- گرو **۱۰**– خرما- معلم زن- باقی گذاشتن **۱۱**– پرداخت با قلم- از انواع ماشین- گرداگرد دهان **۱۲**– معبود دروغین- رفوگر- صفت عدد- آرزوی بزرگ **۱۳**– پشیمان- تازه‌کار- حرف استثنا **۱۴**– خانه‌های شعری- گسترش یافتن- نام پیشین ویتنام **۱۵**– کاروان شادی- نوعی میمون

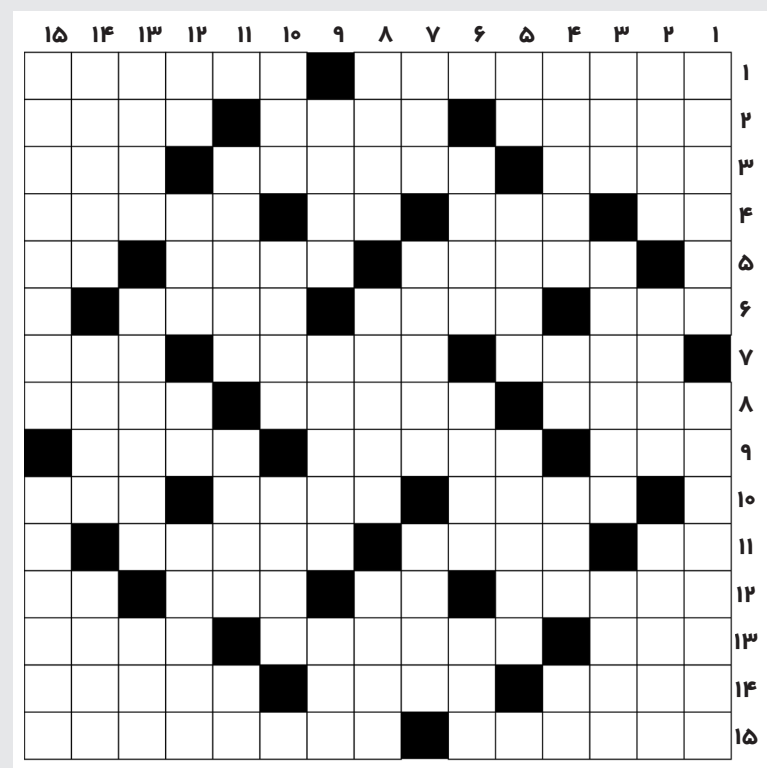
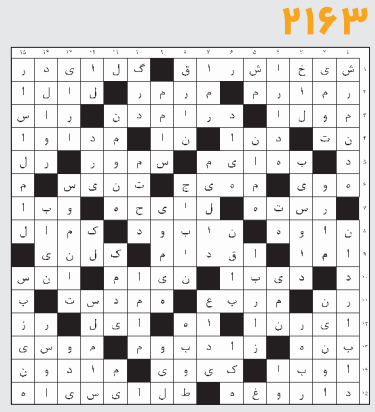
۲۱۶۳